

ເຕັກນິກການລ້ຽງປ່າຊົນ

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ໂຄງການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນເຂດພູ
ດອຍ ແລະ ພູພຽງພາກໃຕ້ຂອງ ສ.ປ.ປ ລາວ(LIPS).

1. ຈຸດປະສົງ:

ເຄື່ອງມືໃນການຝຶກອົບຮົມນີ້ແມ່ນເນັ້ນໜັກໃຫ້
ຄອບຄົວຕົວແບບໄດ້ຖ່າຍທອດເຕັກນິກການລ້ຽງ
ປາຂັ້ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ລ້ຽງປາ
ທົ່ວໄປ.

2. ເນື້ອໃນ:

- 1. ລັກສະນະການລ້ຽງປາຊື້ນ
- 2. ຊະນິດປາທີ່ລ້ຽງເປັນປາຊື້ນ
- 3. ການກໍ່ສ້າງໜອງປາ
- 4. ການກະກຽມໜອງ
- 5. ການປ່ອຍປານ້ອຍ
- 6. ອາຫານ ແລະ ການເກືອອາຫານ
- 7. ການຄຸ້ມຄອງໜອງປາ
- 8. ການເກັບກູ້ປາ
- 9. ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດການລ້ຽງປາຊື້ນ

1. ລັກສະນະການລ້ຽງປາຊີ້ນ

ຂໍ້ສະດວກ:

- ຕົ້ນທຶນໝູນວຽນການລ້ຽງປາຊີ້ນໃນໜອງດິນມີມູນຄ່າຕໍ່າ.
- ວິທີບົວລະບັດຮັກສາໃນແຕ່ລະວັນກໍ່ງ່າຍ.
- ສາມາດບໍລິໂພກເປັນອາຫານປະຈໍາວັນໄດ້.
- ສາມາດຂາຍເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ.

ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ:

- ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່(ມູນຄ່າການສ້າງໜອງປາສູງ)
- ຄົນຂີ້ລັກເອົາປາໄດ້ງ່າຍ.
- ສະພາບໜອງລ້ຽງປາໃນປະຈຸບັນເສຍຫາຍຍ້ອນນໍ້າຖ້ວມ.

2-1. ຊະນິດປາທີ່ລ້ຽງເປັນປາຊີນ

ປານິນ

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ: 20 – 30 ອົງສາ.
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກໜ້ານໍ້າຫາກາງນໍ້າ.
- ອາຫານ: ກິນທັງພືດ ແລະ ສັດ(ໄຮນໍ້າພືດ ແລະ ສັດນໍ້ານ້ອຍໆ).

- ຊະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດແມ່ນ: 60cm
- ຂໍ້ສັງເກດ.

ໂດຍທໍາມະຊາດມັນສາມາດປະສົມພັນໄດ້ຢູ່ຕາມໜອງດິນ.

ປາປາກ

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ: 20 – 30 ອົງສາ.
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກໜ້ານໍ້າຫາກາງນໍ້າ.
- ອາຫານ: ກິນທັງພືດ ແລະ ສັດ (ໄຮນໍ້າສັດ ແລະ ສັດນໍ້ານ້ອຍໆ).

- ຊະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດແມ່ນ: 40cm
- ຂໍ້ສັງເກດ.

ຕາມທໍາມະດາແລ້ວມັນຈະປະສົມພັນຕອນຝົນຕົກແຮງໆ.

ປາໄນ

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ: 25 – 30 ອົງສາ.
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສ: ຢູ່ຈາກໜ້ານໍ້າຫາພື້ນນໍ້າ.
- ອາຫານ: ກິນທັງພືດ ແລະ ສັດ. (ໄຮນໍ້າ, ສິ່ງມີຊີວິດຈໍາພວກພືດ ແລະ ສັດ)

- ຊະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດແມ່ນ : 100cm.
- ຂໍ້ສັງເກດ.

ທໍາມະດາແລ້ວມັນປະສົມພັນໄດ້ຕາມລະດູການ.

2-2. ຊະນິດປາທີ່ລ້ຽງເປັນປາຊີນ

ປາມາລີການ (ປາອິນເດຍ)

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ : 20 – 30 ອົງສາ.
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກກາງນ້ຳຫາພື້ນນ້ຳ.
- ອາຫານ: ກິນທັງພືດ ແລະ ສັດ (ໄຮນ້ຳ, ສິ່ງມີຊີວິດຈຳພວກພືດ ແລະ ສັດ)
- ຂະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດແມ່ນ: 100cm

ປາໂຣຮູ (ປາອິນເດຍ)

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ 20 – 30 ອົງສາ.
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກໜ້ານ້ຳຫາກາງນ້ຳ
- ອາຫານ: ກິນທັງພືດ ແລະ ສັດ (ໄຮນ້ຳພືດ ແລະ ສັດນ້ຳນ້ອຍໆ) .
- ຂະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດ ແມ່ນ: 100cm

ປາຫົວໃຫຍ່ (ປາຈີນ)

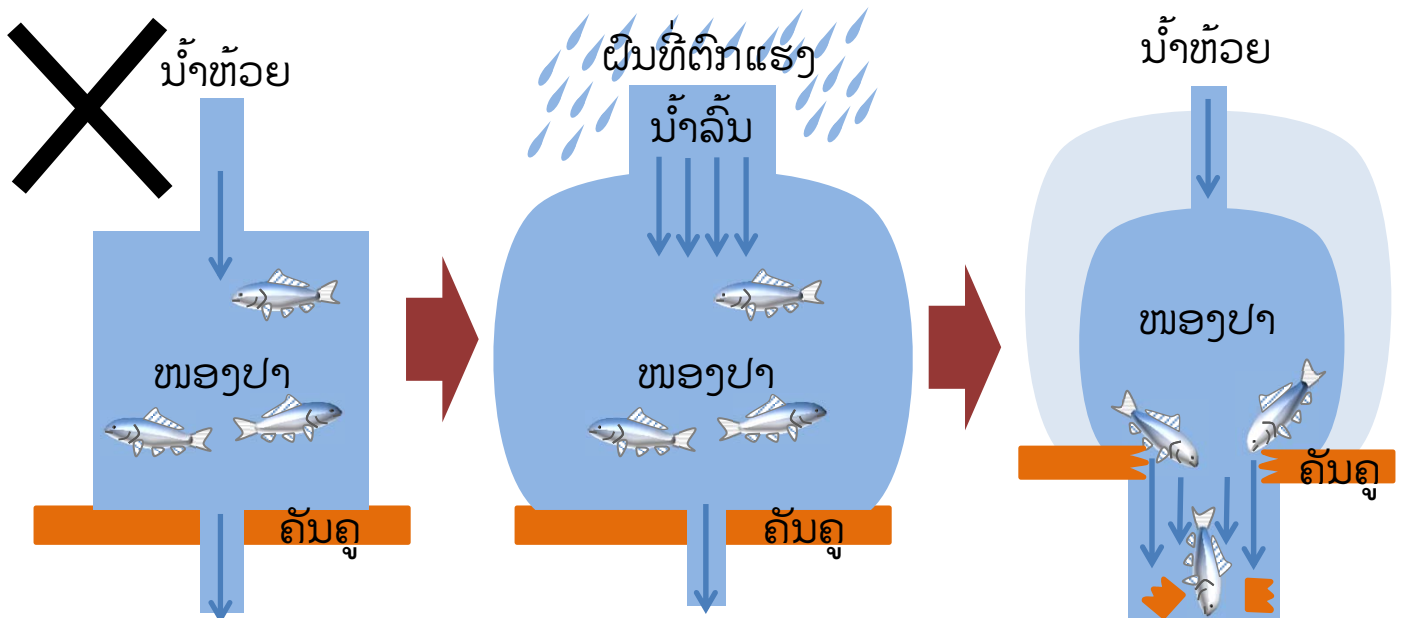
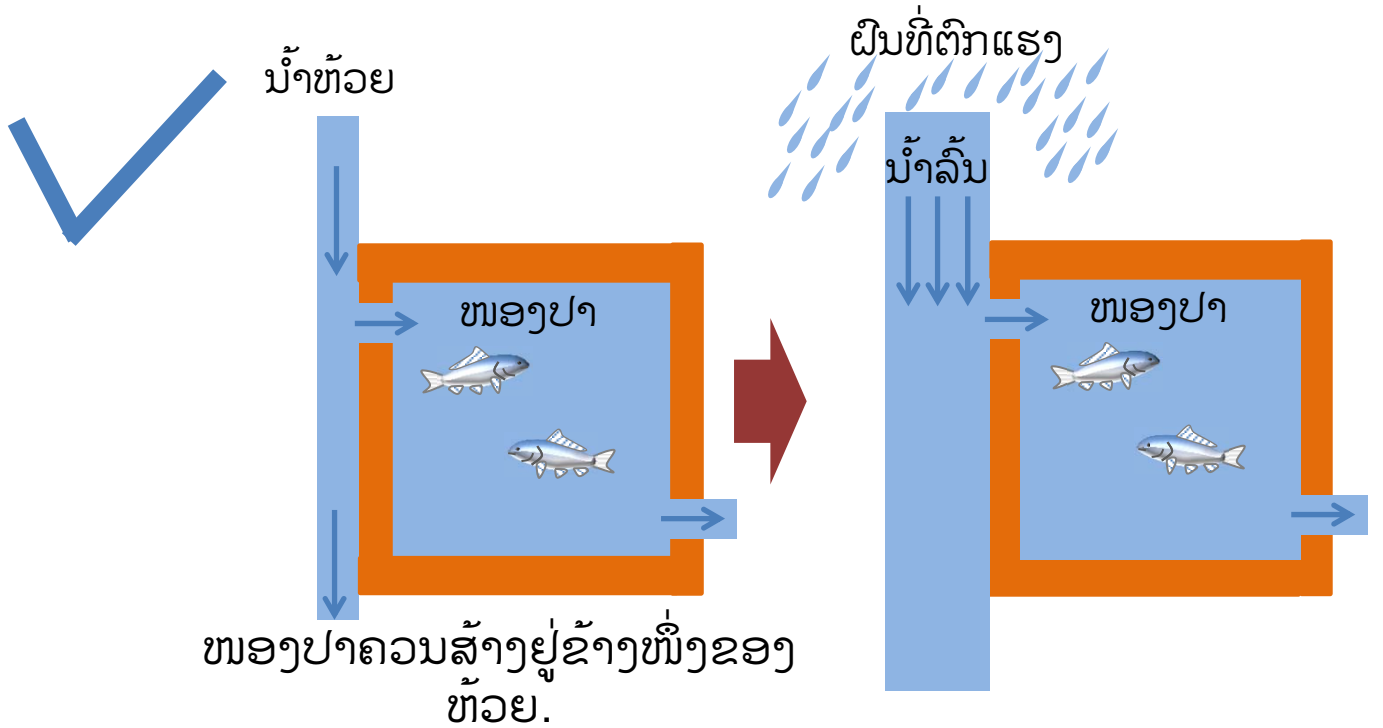
- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ : 15 – 25
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກໜ້ານ້ຳຫາກາງນ້ຳ.
- ອາຫານ: ໄຮນ້ຳພືດ (ໄຮນ້ຳພືດແລະໄຮນ້ຳສັດ).
- ຂະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດ: 140cm

ປາເກັດແລບ (ປາຈີນ)

- ອຸ່ນນະພູມທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ : 15 – 25
- ລະດັບຄວາມເລິກທີ່ມັນອາໄສຢູ່: ຈາກໜ້ານ້ຳຫາກາງນ້ຳ
- ອາຫານ: ໄຮນ້ຳພືດ (ໄຮນ້ຳພືດແລະໄຮນ້ຳສັດ).
- ຂະໜາດຄວາມຍາວສູງສຸດ: 140cm

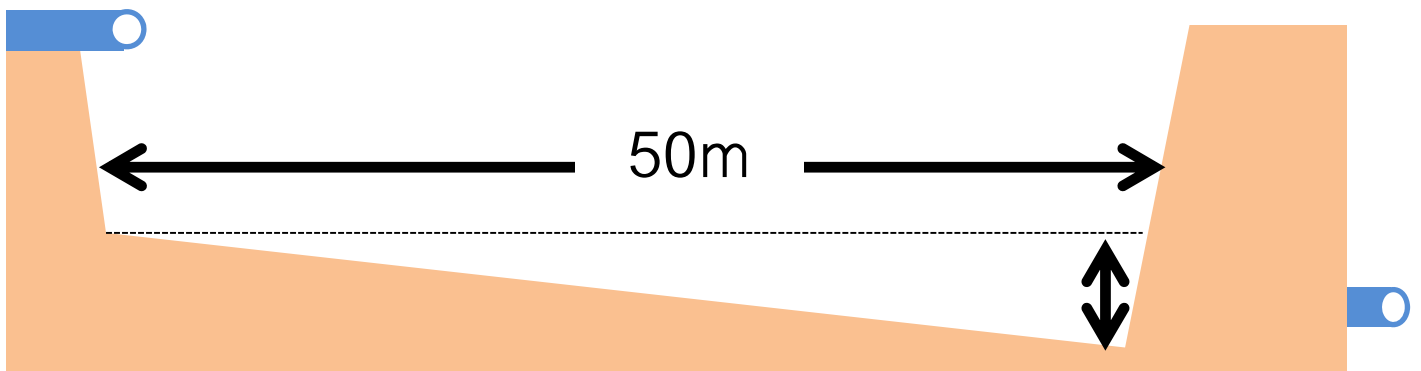
3-1. ການກໍ່ສ້າງໜອງປາທີ່ເໝາະສົມ

ຖ້ານ້ຳມາຈາກຫ້ວຍ,ໜອງປາຕ້ອງສ້າງຕິດກັບຫ້ວຍນັ້ນ ແລະ ສາມາດ ເບິ່ງນ້ຳເຂົ້າໃສ່ໜອງປາໄດ້. ບໍ່ຄວນຕັ້ງຫ້ວຍເພື່ອເຮັດໜອງປາ. ດີທີ່ສຸດປະຕູນ້ຳເຂົ້າ-ອອກແມ່ນເຮັດດ້ວຍຊີມັງ ຫຼື ໄມ້ແປ້ນ ເພາະວ່າ ມັນສາມາດກັ່ນເຈືອນ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້ດົນ.

3-2. ການກໍ່ສ້າງໜອງປາ

- ໃນການສ້າງໜອງປາຕ້ອງເປັນດິນເນີນ, ໃກ້ກັບຄອງ ຊົນລະປະທານ ຫຼື ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆແມ່ນສະດວກທີ່ສຸດ.
- ໃນທົ່ງນາກໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມເໝືອນກັນຍ້ອນວ່າເປັນດິນເກັບນ້ຳ ໄດ້ຫຼາຍ.
- ໃນການປ້ອງກັນໜອງປາຈາກຄົນຂີ່ລັກ, ໜອງປາຕ້ອງຢູ່ໃກ້ກັບ ເຮືອນ ຫຼື ຖຽງນາ(ຕູບນາ).
- ຄວາມເລິກຂອງນ້ຳໃນໜອງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດຢູ່ໃນລະດັບ 0.8 ຫາ 1.0 ແມັດ.
- ປະຕູນ້ຳເຂົ້າໜອງຕ້ອງກົງກັນຂ້າມກັບປະຕູນ້ຳອອກໜອງປາ.

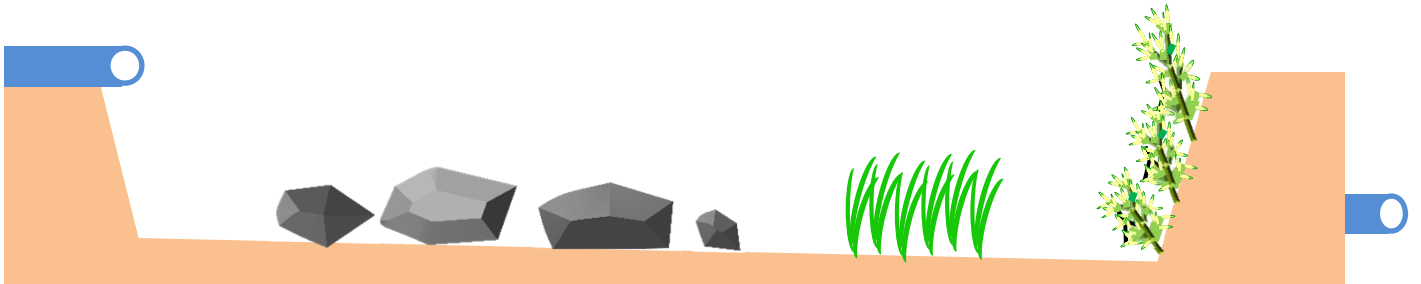

05-30cm

ພື້ນໜອງຕ້ອງຄັອຍຊັນລົງໄປຕາມທໍ່ລະບາຍນ້ຳດ້ວຍອັດຕາສ່ວນ 1/1000 ຫາ 6/1000. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຖ້າຫາກໜອງມີຄວາມຍາວ 50m, ລະດັບຄວາມເລິກຂອງນ້ຳຈະຕ້ອງຢູ່ໃນລະດັບແຕ່ 30cm ຫາ 5cm.

4-1. ການກະກຽມໜອງ

1) ອະນາໄມໜອງ

ກ່ອນຈະນໍາປາມາລ້ຽງຕ້ອງມີການອະນາໄມໜອງກ່ອນ.

(ວັດສະພິດ, ຫຍ້າຢູ່ຕາມຄັ້ນໜອງ, ໝາກຫິນ ແລະ ກິ່ງໄມ້ຕ່າງໆ)

2) ການຕາກໜອງ.

ກ່ອນເປັ່ງນໍ້າເຂົ້າຄວນຕາກໜອງໃຫ້ແຫ້ງຢ່າງໜ້ອຍ 7ວັນ.

ໝາຍຄວາມວ່າ:

1. ເພື່ອກໍາຈັດສັດຕູປາອອກຈາກໜອງ.
2. ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງດິນ.

3) ການຫວ່ານປູນຂາວ

ປູນຂາວ

ການຫວ່ານປູນຂາວ

3.5ກິໂລ/100ຕາແມັດ(10ແມັດx10ແມັດ)

ການຫວ່ານປູນຂາວຕ້ອງໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມກົດດ່າງຂອງດິນ (pH).

4-2. ການກະກຽມໜອງ

4) ໃສ່ຝຸ່ນຄອກ

ອັດຕາການໃສ່ຝຸ່ນ

- ຝຸ່ນຂີ້ໄກ່ 15ກິໂລ/100ຕາແມັດ(10 ແມັດ x 10 ແມັດ)
- ຝຸ່ນຂີ້ງົວ 30ກິໂລ/100ຕາແມັດ
- ຝຸ່ນຂີ້ໝູ 15ກິໂລ/100ຕາແມັດ
- ບຸ້ຍເຄມີ 1.5ກິໂລ/100ຕາແມັດ

5) ການໃສ່ຕາໜ່າງປະຕູນ້ຳເຂົ້າ

ປະຕູນ້ຳເຂົ້າ-ອອກຕ້ອງໃສ່ຕາໜ່າງກັນສັດຕູປາ.

6) ສັດຕູຂອງປາ

5. ການກະກຽມໜອງທີ່ບໍ່ມີນໍ້າ

ສະດວກ

1) ໜອງປາທີ່ອາໃສ່ນໍ້າຝົນ (ລະດູດຽວ)

- ໜອງທີ່ເໝາະສົມລ້ຽງປາຕ້ອງມີນໍ້າຫຼາຍກວ່າ 4 ເດືອນຂຶ້ນໄປ,
- ການອະນາໄມໜອງຕ່າງໆຄືກັບໜອງທົ່ວໄປ,
- ອັດຕາການໃສ່ຝຸ່ນກໍ່ເທົ່າກັບໜອງທົ່ວທີ່ເວົ້າມາຂ້າງເທິງ,
- ການໃສ່ຝຸ່ນຄວນໃສ່ໃນໄລຍະໜອງມີນໍ້າ ແລ້ວປະມານ 60 – 80 ຊັງຕີແມັດ,
- ຫຼັງຈາກໃສ່ຝຸ່ນແລ້ວ 5 ມື້ ຄວນປ່ອຍປາລົງລ້ຽງໄດ້.

- ກອນປ່ອຍປາລຶງລ້ຽງໃນໜູ່ອງຄວນລ້ຽງ
ໃສ່ກະຊັງກອນ 20- 30 ມີ້ ກອນ, ເພື່ອ
ໃຫ້ປາໃຫຍ່ສາມາດເອົາໂຕລອດຈາກສັດຕູ
ປາ,

5. ການກະກຽມໜອງທີ່ບໍ່ມີນໍ້າ ສະດວກ

2) ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ປາອອກໃນເວລາ
ນໍ້າລົ້ນໜອງ

- ເຮົາຄວນເອົາແຍ້ງຂຽວມາອ້ອມບ່ອນໜອງ
ທີ່ມີອັດຕາສ່ຽງນໍ້າຖ້ວມ (ບ່ອນຕໍ່າ)

6. ການປ່ອຍປານ້ອຍ

- ການປ່ຽນແປງຂອງອຸນນະພູມນ້ຳຄວນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 5°C ເຖິງ 10°C , ບາງທີອາດເຮັດໃຫ້ປານ້ອຍຕາຍໄດ້.
- ກ່ອນຈະປ່ອຍປານ້ອຍອອກຈາກຄົງຢາງຄວນເອົາຄົງປາແຊລິງໃສ່ໜອງ 20 ນາທີຂຶ້ນໄປ.
- ອັດຕາການປ່ອຍປານ້ອຍ: ແມ່ນ 1-3 ໂຕ(ອາຍຸ 45ວັນ, ຂະໜາດ2-3ຊັງຕີແມັດ)/ຕາແມັດ.

6-1. ອາຫານ ແລະ ການ ເກືອອາຫານ

ອາຫານຕົ້ມ

- ອາຫານທຳມະຊາດບໍ່ຄວນຮັກສາໄວ້ນານຄວນທຳລາຍຖິ້ມຫຼັງຈາກສອງສາມວັນ.
- ວັດຖຸດິບຂອງອາຫານຕົ້ມຄື: ຮຳອ່ອນ, ສາລີບົດ, ເຂົ້າປຽນ, ມັນຕົ້ນບົດ, ແລະ ຖົ່ວເຫຼືອງ.
- ວັດຖຸດິບເຫຼົ່ານັ້ນປະສົມເຂົ້າລະອຽດແລ້ວຕົ້ມປະມານ 20ນາທີ.

ອັດຕາສ່ວນປະກອບ

- ອາຫານໝູ່ນ້ອຍ ຫຼື ອາຫານປານ້ອຍ / ໄກ່ນ້ອຍ 3
- ເຂົ້າປຽນ 1
- ຮຳອ່ອນ 1

(ສາລີ, ມັນຕົ້ນບົດ ແລະ ຖົ່ວເຫຼືອງບົດ)

ພຶດຜັກຫາໄດ້ຈາກທ້ອງຖິ່ນທີ່ຄົນເຮົາສາມາດກິນໄດ້ກໍນຳມາຕົ້ມປະສົມເປັນອາຫານປາໄດ້.

ເວລາເອົາອາຫານຕົ້ມໃຫ້ປາກົນຄວນໃສ່ກະຕ່າກ່ອນ ແລ້ວຈຸ່ມລົງນຳໝອງປາເລິກ 20 – 30 ຊັງຕີແມັດ; ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ອາຫານກະຈາຍໄປທົ່ວບ່ອນອື່ນ.

6-2. ອາຫານ ແລະ ການເກືອອາຫານ

ການໃຫ້ອາຫານແບບອື່ນໆ, ຜູ້ນຄອກເຊັ່ນ: ຂີ້ໄກ່, ຂີ້ງົວ ແລະ ຂີ້ໝູເພື່ອສ້າງນໍ້າຂຽວ ແລະ ເພີ່ມອາຫານທໍາມະຊາດຂອງໜອງປາ; ການໃຕ້ຄອກໄຟຟ້າໃສ່ເທິງໜອງປາໃນຍາມກາງຄືນເພື່ອລໍ່ເອົາແມງໄມ້ທີ່ເປັນອາຫານຂອງປາ.

ການໃຕ້ຄອກໄຟ

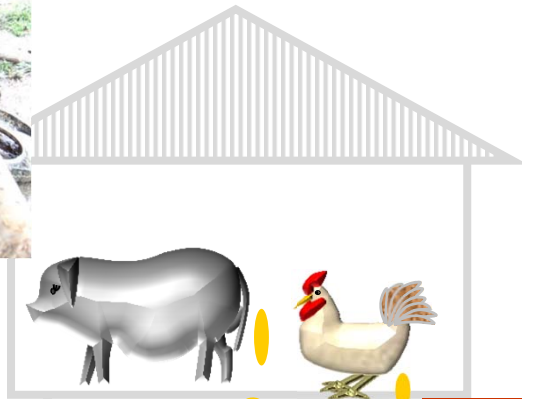
ການເກືອປວກ

ການປັກຫຼັກໄມ້ໄຜ່

ຜູ້ນຂີ້ສັດ

ລະບົບການສ້າງອາຫານທໍາມະຊາດຂອງປາ

7. ການດູແລໜອງລ້ຽງປາ

- ສັງເກດສີຂອງນ້ຳໃນໜອງປາ:
ຫຼັງຈາກເຮົາໃສ່ຝຸ່ນຄອກແລ້ວ: ຖ້າສີຂອງນ້ຳເຂັ້ມເກີນ
ໄປບໍ່ຄວນໃສ່ຝຸ່ນເພີ່ມອີກ, ຖ້າສີຂອງນ້ຳຈາງລົງເຮົາຈະ
ຕ້ອງໃສ່ຝຸ່ນຄອກເພີ່ມເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງປະລິມານຝຸ່ນເບື້ອງ
ຕົ້ນ.
- ການສັງເກດເບິ່ງປາເປັນປະຈຳ:
ເຮົາຄວນສັງເກດເບິ່ງປາໃນເວລາໃຫ້ອາຫານ, ເພື່ອຈະ
ຮູ້ວ່າປາກິນອາຫານປົກກະຕິຫຼືບໍ່.
- ສັງເກດເບິ່ງລະບົບນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໜອງປາ:
ທາງນ້ຳເຂົ້າ-ອອກບໍ່ມີສິ່ງມາອັດຕັນບໍ່?.
- ລະບົບປ້ອງກັນໜອງປາຈາກຄົນຂີ້ລັກ:
ໜອງປາຕ້ອງໃກ້ກັບເຮືອນ, ໃນກໍລະນີໜອງປາໄກ
ເຮືອນຄວນລ້ອມຮົ່ວໃຫ້ດີຖ້າສະດວກ ຫຼື ຍາມເປັນ
ປົກກະຕິ.

8.ການເກັບກູ້ປາ

- ສາມາດເກັບກູ້ປາເທື່ອລະນ້ອຍຄັດເອົາແຕ່ປາທີ່ໃຫຍ່ ເພື່ອຂາຍຫຼືບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ.
- ໃນກໍລະນີເກັບກູ້ໝົດບາດດຽວແມ່ນຄວນເອົານ້ຳ ອອກຈາກໜອງເຄິ່ງໜຶ່ງກ່ອນ; ຖ້າໃນກໍລະນີປາເປັນ ຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຈະຂາຍໃຫ້ແມ່ຄ້າເປັນປາສົດເຮົາ ຄວນເອົາປາຮັກສາໄວ້ໃນກະຊັງ ຫຼື ອ່າງສີມັງກອນ ໂດຍເຮັດໃຫ້ນ້ຳຕົກໃສ່ເພື່ອເພີ່ມອົກຊີບໃຫ້ປາຕາຍ (ບໍ່ໃຫ້ກາຍ 2 – 4 ຊົ່ວໂມງ).
- ຜົນຂອງການເກັບກູ້ປາທັງໝົດນັ້ນຕ້ອງ ບັນທຶກເປັນ ຂໍ້ມູນລະອຽດ.

9. ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດການລ້ຽງປາຊີນ

ຕົວຢ່າງ

ລາຍຈ່າຍ

- ຄ່າຊຸດໜອງ(600ຕາແມັດ)ຕໍ່ປີ	300,000 ກີບ*
- ປູນຂາວ (21ກິໂລ)	30,000 ກີບ
- ລູກປາ (1,200ໂຕ)	360,000 ກີບ
- ອາຫານ (350ກິໂລ)	700,000 ກີບ
- ອາຫານ (ຫົວອາຫານໄກ່1ກະສອບ)	145,000 ກີບ

* ຄາດຄະເນການກໍ່ສ້າງທັງໝົດແມ່ນ 3,000,000ກີບ.
ຄ່າຫຼ້ຍຫຼຽນ 3,000,000ກີບ/10 ປີ= 300,000ກີບ/ປີ.

ລາຍຮັບ

- ປາສໍາລັບບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ(80ກິໂລ)	1,760,000 ກີບ
- ປາສໍາລັບຂາຍ (40ກິໂລ)ເປັນເງິນ	880,000 ກີບ*

* ຄາດຄະເນການຜະຮິດ 600ຕາແມັດ x 0.2ກິໂລ = 120ກິໂລ
(ອັດຕາການລອດຕາຍ 70%)

ກໍາໄລທັງໝົດ

$$2,640,000 \text{ ກີບ} - 1,535,000 \text{ ກີບ} = 1,105,000 \text{ ກີບ}$$